

Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

Informace o návštěvě zařízení

Dětský domov Hrotovice

Použití metody „Barvy života“ jako nástroje psychologické diagnostiky dětí

Jedním z úkolů veřejného ochránce práv je kontrolovat [zacházení s lidmi, kteří žijí v různých institucích](#), a to včetně zařízení pro děti s nařízenou ústavní výchovou. Provádí proto tzv. systematické návštěvy těchto zařízení. Pokud zjistí pochybení nebo nějaký prostor pro zlepšení, formuluje doporučení a návrhy opatření k nápravě. Zobecňující zprávy z návštěv jednotlivých typů zařízení jsou dostupné na [internetových stránkách veřejného ochránce práv](#).

V Dětském domově Hrotovice byla v říjnu 2012 provedena systematická návštěva. Během této návštěvy vyšlo mimo jiné najevo, že dětský domov provádí psychologickou diagnostiku dětí pomocí metody „Barvy života“ (či metody Barvově-slovních asociací), jejíž výsledky byly zohledňovány ve výchovné práci s dětmi v domově. Vzhledem k tomu, že tzv. barevné snímkování není obecně odborníky uznáváno jako spolehlivá psychodiagnostická metoda, má ochránce zato, že by v péči o děti v domově nemělo být využíváno. Po provedení návštěvy proto zaslal do domova podrobnou zprávu, která obsahovala několik návrhů opatření k nápravě, včetně doporučení upustit od barevného snímkování. V této záležitosti se obrátil rovněž na zřizovatele domova – Kraj Vysočina.

Použití metody „Barvy života“

Zjištění a doporučení ochránce

V průběhu návštěvy bylo zjištěno, že domov prováděl psychologickou diagnostiku dětí na základě metody „Barvy života“ (dále jen „barevné snímkování“), jejíž výsledky měly sloužit jako pomůcka při výchovné práci s dětmi v domově. Metoda barevného snímkování je dlouhodobě kritizována a většina odborníků v oblasti psychologie ji považuje za neobornou a nespolehlivou.

Snímkování bylo prováděno bez souhlasu rodičů dětí, a to osobou bez

vysokoškolského vzdělání v oboru psychologie. Tato osoba nebyla zaměstnancem domova a spolupráce s ní nebyla nijak smluvně upravena – mj. tedy nebyla upravena její povinnost mlčenlivosti, přestože výsledky metody mohly obsahovat velmi citlivé údaje o charakteristikách dětí (ať už jakékoliv odborné hodnoty).

V reakci na uvedená zjištění požádal ochránce Unii psychologických asociací o vyjádření k této diagnostické metodě. Unie k problému uvedla:

„Metoda „Barvy života“ není odbornou diagnostickou metodou, neboť u ní nejsou doloženy základní parametry dokazující spolehlivost a věrohodnost výsledků. Metoda postrádá akreditaci (certifikace společností, která ji sama vyvinula a má z ní finanční benefit, není dostačující). Rizika použití této metody jsou značná, i když ji bude užívat psycholog. Výsledky totiž uživatel nemá k dispozici, aby je sám interpretoval v kontextu vyšetřovaného, ale jsou odeslány do centrály, kde se zpracují, a zpět přijde hotová interpretace. Interpretace výsledků tak není kontrolována osobou, která dítě vyšetřuje, nelze ověřit, zda interpretace nejsou svévolné, a výsledky bývají zjednodušené a jednostranné. Podle výsledků aplikace této metody je nesmírně riskantní „řídít chod instituce“. Užití této metody laikem riziko samozřejmě významně zvyšuje.“¹

Jelikož výsledky psychologické diagnostiky mohou mít významný vliv na budoucí život dítěte, není přípustné, aby byla založena na metodách, které nejsou odborníky považovány za spolehlivé a věrohodné. Ochránce proto doporučil od provádění barevného snímkování dětí i zaměstnanců domova upustit.

Odpověď ředitelky domova

Ředitelka uvedla, že barevné snímkování bylo v domově zavedeno v důsledku vyhočené personální situace, kterou pomohlo vyřešit. Ředitelka si je vědoma toho, že na tuto metodu jsou kontroverzní názory a Unie psychologických asociací ji nedoporučila. Další snímkování není podle ní plánováno.

Odpověď zřizovatele domova

Kraj Vysočina, jako zřizovatel domova, potvrdil, že domov žádné další snímkování provádět nebude. Dále uvedl, že ředitelé všech příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina v oblasti školství, zdravotnictví a sociálních věcí byli upozorněni na možná rizika používání této metody. Zřizovatel proto předpokládá, že žádná z jeho organizací již nebude zmíněné metody využívat.

¹ Později zveřejněné Stanovisko Unie psychologických asociací ČR (UPA ČR) k metodě "Barvy života" ze dne 19. 11. 2012 je dostupné zde: <http://upacr.cz/doc/Tiskova-zprava-19-11-2012.pdf> .